A°. 1829. No. 47.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 18 April.

FRANKFORT, den 14den April.

Brieven uit Corfu van den 29sten Maart melden, dat destijds Prevesa en de gansche kust tegenover Corfu, door Grieksche schepen streng geblokeerd was, zoo dat geene vaartuigen meer derwaarts konden gaan, hetwelk ook de Jonische regering niet toeliet.

Uit Triest wordt gemeld, dat, volgens scheepsberigten, *Reschid*-pacha, de nieuwe groot-vizier, in de eerste dagen van Maart Janina verlaten had en naar Konstantinopel vertrokken was. De Albanezen waren destijds nog in opstand, en *Reschid*-pacha had zijnen zoon moeten achterlaten, om hen in toom te houden.

ODESSA, den 25sten Maart.

De Courant dezer stad behelst het volgende berigt:

« Den 24sten Februarij werd de luitenant-kolonel *Lieders*, met een bataljon van het 37ste regement jagers, tegen het op den linker oever van den Kamtschik gelegene dorp Tschalij-Maliji afgezonden, dat door eene afdeeling Turksche troepen bezet was. De luitenant-kolonel overrompelde dezen post, doodde 10 man des vijands, en maakte 5 krijgsgevangen. Degenen, welke hem ontvlugtten, verdronken in de rivier. Wij hadden bij deze gelegenheid slechts drie gekwetsten. Volgens de berigten der krijgsgevangen, staat der Turksche afdeeling, welke zich in Kijoupri-kioi bevindt, onder bevel van *Kirdjala Jussuf*-pacha. Zij bestaat uit 600 man infanterie, 60 Arnanten, 300 ruiters en 3 stukken geschut. Van den luitenant-generaal *Rudiger* is berigt ontvangen, dat eene afdeeling van 3 bataljons, 75 kozakken en 2 stukken geschut onder de bevelen van den luitenant-kolonel *Roslatsch* tegen eene afdeeling Turken afgezonden werd, welke het dorp Ekistschi bezet hadden. Toen de gemelde overste den 24sten Februarij met zijne troepen in dit dorp aankwam, vond hij het door den vijand zoo wel als door de ingezetenen verlaten. Hij stak het in den brand, nam ongeveer 60 stuks rundvee mede, en keerde den 25sten naar Bazardschik terug.»

LONDEN, den 12den April.

De benoeming van den heer *Gordon* tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij de Ottomansche Porte, is gisteren in de *London-Gazette* officieel aangekondigd.

Gisteren morgen is er eene deputatie van eene volksvergadering naar Windsor gegaan, met adressen aan den Koning, waarbij Hoogstdezelve verzocht wordt, aan de bill tot gelijkstelling der katholijken zijne toestemming niet te geven. De deputatie werd echter bij den Koning niet toegelaten, maar aan haar te kennen gegeven, dat dergelijke verzoekschriften door middel van den minister van binnenlandsche zaken aan Zijne Majesteit moesten komen. Deze minister bevond zich juist te Windsor, en de deputatie verzocht dus hem te mogen spreken; doch dit verzoek werd mede niet ingewilligd; maar aan de deputatie gezegd, dat zij te dien einde bij het ministerie te Londen aanzoek moest doen. De deputatie is daarop rustig weder heen gegaan.

PARYS, den 13den April.

Gisteren, zijnde de verjaardag der terugkomst van den tegenwoordigen Koning te Parijs, heeft Z. M. de gelukwenschingen deswege ontvangen.

— De *Constitutionnel* behelst heden eenen brief uit Rome van den 2den dezer, waarbij op nieuw de verzekering wordt gegeven, dat Paus *Pius* VIII een zeer verdraagzaam man is en een verklaard tegenstander van de jezuiten, die dan ook te Rome zeer misnoegd over zijne benoeming waren. De kardinaal *Albani* had, volgens dien brief, vroeger wel voor de jezuiten gestreden; maar hij zou dit nu niet meer kunnen, en misschien ook niet willen doen, omdat Oostenrijk hen ook begon te mistrouwen. Zoo de orde der jezuiten al bleef bestaan, dacht men, dat tot voorwaarde van hare voortduring zou gesteld worden, dat zij zich noch te Rome noch elders met regerings-zaken zou mogen bemoeijen. — De Fransche gezant heeft den 2den een gehoor bij den Paus gehad, hetwelk drie kwartier uurs geduurd heeft.

BRUSSEL, den 15den April.

In het committé-generaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 13den, zijn de discussien over de vragen betrekkelijk de jurij voortgezet. De heer *de Brouckère* verklaarde zich voor dezelve; doch indien de tegenstanders iets toegaven, zou hij van zijnen kant ook alleen blijven aandringen op het invoeren der jurij in zaken van de drukpers. De heer *Fokkema* bestreed de geheele instelling, en de heer *de Meulenaere* verdedigde dezelve bij eene uitgebreide redevoering, gelijk ook de heeren *de Gerlache* en *le Hon*. De laatste zou echter ook alleen eene jurij van beschuldiging in zaken van de drukpers blijven verlangen, ingeval mogt blijken, dat de invoering der jurij in andere zaken aan te veel zwarigheden onderworpen was. 's Namiddags te 3½ uur is de zitting opgeheven en 's avonds te vijf ure hervat.

In de avond-zitting hebben het woord gevoerd de heeren:

De Stassart, die betoogde dat de jurij wel met de grondwet overeen te brengen was, en zeide, dat de gezworenen als zedelijke experts moesten beschouwd worden.

Van Asch van Wijk en *Gockinga*, die zich tegen de jurij verklaarden.

Fallon, die dezelve verdedigde, doch indien men van de andere zijde toegaf, alleen voor de jurij in zaken der drukpers zou stemmen.

Barthelemij, die aanmerkte dat de jurij, die uitspraak over de schuld doet, niet bestaanbaar met de grondwet is. Vóór tien jaren had hij met zijnen vriend, den heer *de Celles*, eene motie in de provinciale Staten gedaan tot herstelling van de jurij. Men had hem geantwoord, dat de grondwet ons de best mogelijke jurij had gegeven, en als men er wel op nadacht, was eene door de gedelegeerden des volks gekozene regterlijke magt eene wezenlijke jurij. Wat echter de invoering der gezworenen in zaken van de drukpers betrof, dit oordeelde hij nuttig en hij zou dus de tweede vraag toestemmend beantwoorden.

De Moor, die de jurij als ongrondwettig beschouwde.

Van Crombrugghe, die de jurij met de grondwet mede niet wel kon overeenbrengen, en zeide, dat hij de jurij van het jaar 3 gekend had en er niet zeer door was verrukt geworden.

's Avonds omstreeks elf ure is men tot de stemming overgegaan.

Voor de jurij in alle criminele processen hebben gestemd de heeren *Coppieters*, *de Meulenaere*, *de Brouckère*, *de Langhe*, *Veranneman*, *Geelhand*, *Faber*, *de Secus*, *Serruijs*, *Pijcke*, *de Stassart*, *Desmanet*, *Della Faille*, *Boijs*, *Surlet de Chokier*, *de Stockhem*, *de Snellinckx*, *le Hon*, *de Hensies*, *Fronteseaux*, *Cogels*, *van den Hove*, *de Gerlache*, *Olislagers*, *Vilain XIIII*, *Fallon*, *Luzac*, *Pascal*, *d'Onijn* en de president. Totaal 31; 66 tegen.

Tweede vraag. — Jurij in zaken van de drukpers. Dezelfde leden hebben *voor* gestemd, en daarbij nog de heeren *Pescatore*, *Maréchal*, *Leclercq*, *Fabrij-Longrée*, *de Rouck*, *Barthelemy*, *van Velsen*, *Wapenaer*, *van Genechten* en *van Hulthem*. Totaal 41; tegen 56.

Derde vraag. Jurij van beschuldiging. Dezelfde leden, die voor de eerste gestemd hebben, behalve de heeren *Luzac* en *de Snellinckx*; doch daarbij de heeren *Maréchal*, *Fabry-Longrée* en *Geelhand*. Totaal 32; tegen 65.

Afwezig waren de heeren *Corver Hooft*, *van de Spiegel*, *Rengers*, *Verheijen van Boxmeer*, *Sassen van Ysselt*, *Ingenhousz*, *Hinlopen*, *Tuyl van Coelhorst*, *de Celles*, *de Méloite*, *Angillis* en *Duchâtel*.

Van den 16den April.

Heden zijn de afdeelingen der Twee Kamer bijeen geroepen, om het laatste onderzoek te houden over het ontwerp van wet op de drukpers. De antwoorden van de regering op de eerste aanmerkingen zijn gedrukt. Het begin van dezelve luidt aldus: « Onverminderd de veranderingen en bijvoegingen, welke dit ontwerp van wet, naar aanleiding der aanmerkingen der sectien, heeft ondergaan, acht men het belangrijk ten deze aan te merken, dat deze wet geene andere strekking heeft, dan om bij voorraad, en tot daarin bij het aanstaande Nederlandsch wetboek op het strafregt zal zijn voorzien, sommige gapingen aan te vullen en twijfelingen te doen ophouden, welke door de intrekking der wetgeving van 1815 zouden ontstaan.

Bij deze antwoorden is verder gevoegd eene nieuwe redactie van dit ontwerp, welke veranderd is aldus:

Art. 1. Onverminderd de bepalingen van art. 60 van het wetboek op het strafregt en in al de gevallen, bij dat wetboek niet uitdrukkelijk voorzien, zal als *medepligtige* van een begane misdaad of het misdrijf worden beschouwd degeen, die, hetzij door aanspraken, in het openbaar ten aanhoore van eene verzameling van personen gehouden, hetzij door plakschriften, hetzij door gedrukte of ongedrukte en verkochte of verspreide geschriften, de burgers en ingezetenen zal hebben opgeruid, om eene misdaad of een misdrijf te begaan.

Dezelfde bepaling is mede toepasselijk ingeval er, ten gevolge der opruijing, slechts eene poging van misdaad of van misdrijf, overeenkomstig art. 2 en 3 van het wetboek op het strafregt, heeft plaats gehad.

Indien de oprnijing geen gevolg hoegenaamd heeft gehad, zal dezelve worden gestraft met eene geldboete van *f* 50 tot *f* 100, en, ingeval van verzwarende omstandigheden, met eene gevangenis, welke den tijd van zes maanden niet zal kunnen te boven gaan.

Art. 2. Art. 222 en 224 van het wetboek op het strafregt zijn toepasselijk op beleedigingen bij gedrukte of ongedrukte en aangeplakte, verkochte of verspreide geschriften gedaan.

Art. 3, 4 en 5, hebben geene verandering ondergaan, en zijn gebleven zoo als wij dezelve in ons No. 37 hebben mede gedeeld.

Art. 6. (zijnde nieuw). De regtsvervolging, waartoe de misdrijven kunnen aanleiding geven, waarvan bij de drie eerste artikelen dezer wet gehandeld wordt, verjaart door een tijdsverloop van een jaar.

— De eerste openbare beraadslaging, welke men thans heeft te wachten, is die, betrekkelijk de intrekking der wet en besluit van April 1815 en die van Maart 1818.

Art. 7 is art. 6 van de vorige redactie.

De centrale afdeeling is tegen morgen ten half een ure bijeengeroepen, om haar rapport omtrent dit ontwerp op te maken en in eene openbare vergadering der kamer ten een ure uit te brengen.

— Men wil hier vrij algemeen, dat, alhoewel de regering de verwerping van de tienjarige begrooting te gemoet ziet, zij evenwel de kans in de Kamer wil wagen, en, na de aanstaande beraadslagingen over het ontwerp op de drukpers, die over de begrooting zullen worden geopend; daarna verwacht men de beraadslaging over het voorstel van de heeren *Barthelemij*, c. s.; vervolgens over de twee ontwerpen, houdende wijzigingen in de wetboeken en den titel van de *deconfiture*, en daarna de sluiting van de zitting; zullende men, zoo het schijnt, alsdan het wetboek van strafvordering laten liggen en dienvolgens de invoering van de wetboeken nog met den aanvang van 1830 geen plaats hebben.

Van den 17den April.

Gisteren zijn er geen genoegzaam aantal leden van de Tweede Kamer opgekomen om te kunnen beraadslagen. Het voornaamste oogmerk der zitting was om het rapport der centrale afdeeling over het ontwerp van wet op de drukpers te lezen. Dit zal nu gedrukt en rondgedeeld worden. Aanstaanden Donderdag den 23sten dezer, zal er over beraadslaagd worden.

'S GRAVENHAGE, den 14den April.

Den 9den dezer is te Brussel aangekomen 's Konings minister Plenipotentiaris bij het hof van Brazilië, jonkheer *Dedel*, hebbende den overtogt van Rio Janeiro gedaan met de pakket *the Marchioness of Salisbury*, welks lot, uit hoofde van de lange reis, ongerustheid had gebaard. Naar men verneemt, is de heer *Dedel* overbrenger van het door hem met de Braziliaansche gevolmagtigden gesloten traktaat van vriendschap, handel en scheepvaart, tusschen Z. M. den Koning der Nederlanden en Z. M. den Keizer van Brazilië.

APELDOORN, den 14den April.

De dag van gisteren, waarop de vaart door het nieuwe Griftkanaal van den Yssel bij Hattem, tot aan dit dorp, geopend is geworden, zal aan hen, die deze plegtigheid bijwoonden, steeds eene genoegelijke herinnering verschaffen.

Des ochtends ten 9 ure ontving eene commissie uit de regering van *Hattem* den heer Gouverneur dezer provincie buiten de poort, en geleidde, voorafgegaan door het korps muzijkanten der 7de afdeeling infanterie, Zijn Hoog Ed. Gestr., langs de geschaarde gelederen der schutterij, naar het stadhuis, waar zich, benevens den raad, de heer Gouverneur van Overijssel, vier leden van heeren gedeputeerde staten van Gelderland, de heer hoofd-ingenieur en andere landelijke, provinciale en stedelijke ambtenaren tegenwoordig bevonden.

De heer Gouverneur dezer provincie de voordeelen, die dit onlangs gegraven kanaal konde aanbrengen, en de verpligting, welke Gelderland door zoodanig uitstekend gunstbewijs weder aan den besten Koning verschuldigd was, breedvoerig ontwikkeld hebbende, en deze aanspraak door den heer Burgemeester op eene gepaste wijze beantwoord zijnde, begaf zich de vergadering, te midden der zamengevloeide inwoners, onder muzijk, klokkenspel, vreugdeschoten en het luide gejuich des volks, door eene fraaije eereboog, naar het met vlaggen versierde vaartuig, dit voor handel en nijverheid zoo gewigtig kanaal voor de eerste maal zullende bevaren.

Op de grenzen der gemeente *Heerde* werd de Gouverneur door den heer districts-commissaris van *Over- en Middelveluwe*, aan het hoofd des plaatselijken bestuurs begroet, en op het grondgebied van *Epe* mede door den burgemeester en assessoren ontvangen.

Langs de beide oevers der vaart wapperden de vlaggen van vele gebouwen, — de rustende schutterijen of gewapende landlieden stonden van afstand tot afstand geschaard en gaven salvo's uit klein geweer, terwijl het overal, inzonderheid bij de sluizen, van menschen wemelde, die, onder het herhaald geroep van *leve de Koning!* het vaartuig verzelden en in hunnen ijver hielpen voorttrekken.

Aan de grenzen van *Apeldoorn* bevond zich eene eerewacht te paard; — tot aan de laatste sluis genaderd, hoorde men geschut van het landgoed *Welgelegen*, (hetwelk ons aan wijlen den verdienstelijken admiraal van *Kinsbergen* herinnert en thans door de freule *Schimmelpenninck* bewoond wordt) daveren, en des middags omstreeks half vier ure liep het vaartuig, onder krijgsmuzijk, de havenkom binnen. — Aldaar pronkte eene smaakvolle boog, waaronder de heer Gouverneur door de plaatselijke autoriteiten ontvangen, en vervolgens met Zijn Hoog Ed. Gestr. bij hebbend gezelschap, langs de gelederen der wel geoefende, in kleeding en houding uitstekende schutterij, te midden van eene uit het dorp en omstreken zamengevloeide menigte menschen, naar het logement *de Moriaan* geleid werd. — Een prachtige maaltijd, waarop de heer Gouverneur Zijn Hoog Ed. Gestr. voornoemden achtenswaardigen ambtgenoot, heeren gedeputeerde staten, hoofdambtenaren en voorname fabrikanten onthaalde, — verlichting der eereboog en het afsteken van vuurwerken, voltooide de vreugde van dien dag.

De sluizen, ophaalbruggen, beschoeijingen enz., bevonden zich in de beste orde, en de uitvoering van dit geheele werk strekt den bouwmeester *Lijsen* tot eer.

Indien Zijne Majesteit, onze geliefde Monarch, die zulk eene groote waarde hecht aan de verknochtheid van eene nijvere Natie, wier geluk en voorspoed het eenig doel zijner wenschen en pogingen is, getuige had kunnen zijn van de geestvervoering, welke de bewoners dezer streken op voormelden dag bezielde, zoude Hoogstdezelve reeds dadelijk eenige belooning voor de daarstelling van dit kostbaar en nuttig werk hebben genoten, kunnende men gerust zeggen, dat aan de onderwerpelijke groote gunst des Konings de dankbaarheid van dit gedeelte zijner onderdanen geëvenredigd is geweest.

Het Griftkanaal eindelijk vermeerdert de lange lijst der heilzame inrigtingen en nuttige werken in ons gezegend Vaderland, sedert deszelfs herboren bestaan volvoerd, en is eene nieuwe parel aan de kroon van *Willem den I*, wiens regering bij het late nageslacht in zegening zal blijven, en wiens naam met onuitwischbare letteren in de tempels des waren roems en der onsterflijkheid geschreven staat.

Mengelwerk.

VREEMDE PROFESSOREN.

De *Courrier de la Meuse* is dezer dagen met grof geschut op de Leuvensche universiteit aangevallen, hij bespot de meeste professoren en is verpletteud voor die in de wis- en natuurkunde. — Ook wij hebben ten hunnen aanzien wel eens klagten ontvangen; maar, ons verlatende op de beloofde herziening der reglementen, altijd nog gezwegen. Wij zijn wel overtuigd, dat het gouvernement op den duur geen geld wil in het water werpen, en onze jeugd ook niet meer noodzaken zal om altijd lessen bij te wonen en lessen te betalen, die veeltijds geene de minste waarde hebben en in slecht Latijn of slecht Fransch worden voorgedragen. — Wij vertrouwen op eene wezenlijke en innige reorganisatie van het onderwijs; maar eene reorganisatie, waarbij de Koning dat gezag behoudt, hetwelk hem toekomt en ons tegen de invasie van vreemdelingen, zoo wel ultramontanen als anderen, kan beveiligen. — Bij zulk eene regeling van zaken zullen zeker eenige wat al te onderwetsche geleerden een invalide-post bekomen en de Duitschers en Franschen wel verwijderd worden; maar dit is dan ook eene rede te meer, om hen met rust te laten. Het gouvernement kan hen zeker niet in dienst houden, maar het gouvernement, hetwelk hen geroepen heeft, is aan die heeren toch altijd zekere hulp, misschien wel een uitzet of een pensioen schuldig, en die schuld moet niet ontdoken, maar erkend en eerlijk betaald worden; wij moeten het gouvernement nimmer noodzaken tot eenige bedinging of transactie, die niet tot eere zou zijn van ons vaderland. — Wij gaan nog verder, en denken, dat men vooral de Duitsche professoren eenige rekening moet houden van den smaad en de verdrietelijkheden, waarin zij onder ons, ten minste onder onze zuidelijke broeders, geleefd hebben. — Zij werden zeker ruim betaald, doch welk eene verloochening, welk eene rekbaarheid, welk een geduld moet er niet toe behooren, om, zelfs voor eene groote bezoldiging, in een land te blijven, waar men de publieke opinie zoo geheel tegen zich heeft, waar men de spot is der studenten en zich noch aan de geleerden, noch aan de burgers kan aansluiten. In waarheid, zulke lieden zijn beklagenswaardig. Wij beschouwen hen daarom met medelijden en geenszins met verachting.

NIEUWS.

Tusschen de regering van *Tripoli* en den Engelschen gezant waren onlangs verschillen gerezen, die zoo hoog liepen, dat de Engelsche vlag op het consulaat moest worden ingetrokken. Door tusschenkomst van den Nederlandschen gezant, vooral ook door de toevallige aankomst van een Nederlandsch oorlogschip, werden de oneenigheden evenwel spoedig bijgelegd.

Onze Nederlandsche ambassadeur te *Konstantinopel* bewijst steeds allerbelangrijkste diensten aan zijn vaderland, aan de Engelschen, en aan de Franschen. Volgens den *Courrier des Pays-Bas*, behoorden wij aan vreemde hoven niet anders gerepresenteerd te worden dan op den voet van een' kleinen nederigen staat; maar wij Noord-Nederlanders, die niet alles verloren achten, wat men aan het budjet betaalt, wij verbeelden ons ook in dat geval de regering te moeten bijvallen, en wenschen dat zij de eer der natie, het belang van den handel en het fabrijkwezen ter geener tijd zal uit het oog verliezen, en gevolgelijk dat zij inwendig en uitwendig den vrede zal blijven handhaven.

Men zegt in *Brussel* dat het bekende artikel *le nord et le midi* door eenen Spanjaard zou geschreven zijn. — Wij hebben reden om daaraan te twijfelen, het is echter zeker dat er altijd nog veel vreemdelingen in het spel zijn. — Zoo is onder anderen zekere brochure van Mr. VAN HERBERGHEN, zegt men, niet door dezen eenvoudigen burger, maar door eenen Franschman, den heer FROMENT, geschreven. — Deze monsieur FROMENT schreef reeds vroeger voor en tegen de constitutionele orde van zaken, al naar dat dit met zijne belangen het best overeen kwam, of liever, naar dat de personen waren, die hem te werk stelden en betaalden. Naar men verzekert, is hij in dit oogenblik aan 't hoofd van de *Sentinelle*, die den naam heeft van een gesalarieerde van het ministerie van binnenlandsche zaken, en, maakt hij tevens requesten, brochures tegen het gouvernement enz. enz.

Te Parijs is eene maatschappij opgerigt, om de spelling der Fransche taal geheel naar de uitspraak te veranderen. Twee leden van de Fransche akademie hebben daarvan dadelijk een voorbeeld gegeven in de twee volgende brieven:

Mosieu,

Il è d'un bon espri de dézire la réforme de l'ortografe fransèse aqtuèle, de voulòir la randre qonforme, ótan qe posible, à la prononsiasion: il é d'un bon grammèriin é mème d'un bon sitoiiiin de s'oqupé de cète réforme; mès il é difisile d'i réusir. Voltaire, apré soixante é diz an de travó, ét à pène parvenu à nous fère égrire français *qome* paix, *é non pá qome* françois *é* poix: *on trouve angor dé jan qi répuiit à se chanjeman si rézonable é si simple; le routine son tenase, le suqsé vouz an sera plu glorieu si vou l'obtené; vou vou propozé de marché lanteman, é avéq prégósion, dans cète garière asé danjereuze: s'é le moiiin d'arivér ó but: puisié vous l'atindre!*

Andrieux,

Manbre de l'Aqadémie fransèze.

A mésieu lè manbre de la sosiété dè la réforme ortografique.

Mésieu,

Je me ranje d'ótan plu volontiéz à votre avi sur le plan de réforme qe vou propozé, et j'é moi-mâme éqsprimé pluzieur foi le dézir de voir opéré dans l'ortografe de la lange fransèze, une foule de chanjeman qe le plu simple bon san réqláme, L'anploi dè voiièlez inutile é dé double qonsone dan lè moz où la prononsiasion n'an fè santir qu'une seule, ét un rèste de barbarie qe l'étimolojie n'éqsquze mème pá toujour, etc.

Jouy, Manbre de l'Aqademie fransèze.

Wat zal de *Courrier des Pays-Bas*, die onlangs van de studenten van Utrecht zeide, dat zij zich door hunne maskerade *la risée de l'Europe* hadden gemaakt, van deze nieuwe spelling der Fransche akademisten zeggen? Wat? Welk een *ridicule* vraag! *que c'est sublime*, dat het niet te spoedig kan nagevolgd worden, ...

Een Instituteur van Doofstommen, de heer Piroux, te *Nancy*, heeft, door middel eener leerwijze, waarvan de eer der uitvinding hem geheel toebehoort, de ongeloofelijkste resultaten verkregen. Het gelukt hem niet alleen gelijk tot heden heeft plaats gehad, aan Doofstommen de taal der gebaarden te leeren, maar hun ook *de spraak terug te geven*. Eene doof stom geboren jonge juffrouw, van een der aanzienlijkste huizen dezer stad, heeft in den tijd van twee weken geleerd met eene verstaanbare stem overluid te lezen en te spreken. Zulke resultaten zeggen meer dan de uitbundigste lofspraken, en getuigen van de uitstekende bekwaamheid van den heer Piroux. Zoude echter een onderwijzer, die zekere menschen het *zwijgen* konde leeren, niet nog meer bekwaamheid moeten bezitten?

UITTREKSEL uit de ADVERSARIA van *U.*

Ontdekkingsreizen. In nommer 2, dezer Krant, hebben wij het publiek berigt gegeven van de zeer belangrijke reize, door den verdienstelijken D. K. Kolff. Jr., onlangs in het licht gegeven. Wij deden dit met de meest mogelijke onpartijdigheid, en verheugden ons, nader te vernemen, dat niet alleen het gouvernement, maar ook onderscheidene bijzondere personen met ons instemden. — Met leedwezen en diepe verachting tevens, lazen wij in No. 23 van het *Nieuws- en Advertentieblad* een stukje, van den 18den Maart jl., blijkbaar met geene andere strekking geschreven, dan om de waarde dier *ontdekkingsreize* te verkleinen, en den Hr. Kolff in een ongunstig daglicht te stellen. — Onze *aanprijzing* evenzeer als deze *verguizing* van het werk, moge het publiek beoordeelen; — doch ons zijn de vuile bronnen niet vreemd, waaruit deze doellooze brief voortgevloeid is: zij zijn Wrevel *over het naar des briefschrijvers oordeel te lage traktement der zee-officieren, die op non-activiteit staan;* Jalouzy, *wegens de onderscheiding, die de hr.* Kolff, *naar verdiensten, van Z. M. den Koning heeft ontvangen*, en Vrees, *dat dit wel geschreven werk in de handen van vele deskundigen zoude vallen en daardoor de roem van den schrijver toenemen*; — Iemand die uit zulke bronnen put, onteert den waardigen stand, waartoe de even deugdzame als *heldhaftige* de Ruiter eenmaal behoorde; wij hopen dat hij zich *schame* en *verbetere*.

OOGZIEKTE BY DE MILITAIREN.

Een der geneeskundigen van *Brussel* heeft dezer dagen beweerd, dat deze ziekte alleen aan de stropdassen en schakots moet worden toegeschreven. Iemand uit *Aalst* schrijft ons, dat hij zulks in twijfel trekt om de volgende redenen:

De militairen hebben sints meer dan 40 jaren stropdassen gedragen, en meestal van stijf leder, de artillerie uitgezonderd. Intusschen heeft men vroeger van geene heerschende oogziekte onder hen gehoord. Den Zweedschen soldaten werden voorheen, bij inspectien, de stropdassen, ten einde zij eene roode en gezonde kleur zouden vertoonen, zoo sterk omgedaan, dat er nu en dan wel een aan eene beroerte gestorven is; van oogziekten heeft men echter niet gehoord. In het jaar 1806 ontstond er reeds in *Pruissen*, (nadat de *rot-* en *zenuw-koortsen* ophielden) oogziekten en kinderpokken; droegen nu al die menschen, welke de oogziekten kregen, stropdassen en schakots? En waardoor ontstaat de oogziekte bij vrouwen en kinderen en bij de gevangene militairen, die in dienst niets van die ziekte geweten hebben, en nu geene schakots of stropdassen meer dragen? In het jaar 1807 en vervolgens ten tijde van Koning Lodewijk, hebben de militairen niet alleen de schakots en stropdassen even als nu gedragen, maar daarenboven geheele witte uniformen gehad, en intusschen heeft men nooit iets van heerschende oogziekten onder hen gehoord.

Aan de Redactie!

Nu ruim twee jaren geleden, deelde ik door middel van uw dagblad, eenige aanmerkingen mede, betrekkelijk de uitoefening der geneeskunde in ons vaderland: ik betoogde daarin het onmogelijke, dat de genees-, heel-, verlos- en artsenijmeng-kunde door een persoon op eene waardige wijze konde worden waargenomen, dat eenige veranderingen daarin noodzakelijk en de wetten ten dien opzigte zeer gebrekkig waren enz.

Weinige weken daarna zag ik in een artikel van uw dagblad, dat men mijne gevoelens daaromtrent niet geheel en al verwierp; bijzonder veel genoegen moest het mij dus ook doen, dat, op last van onzen geëerbiedigden Koning, eene vergadering, bestaande uit al de presidenten der provinciale geneeskundige commissien, zoude gehouden worden, ten einde de tegenwoordige wetten te herzien.

Bij die gelegenheid zijn, zoo ik van goederhand verneem, vooraf aan alle commissien aanschrijvingen gedaan, ten einde hunne bezwaren, bedenkingen enz., schriftelijk eenigen tijd voor de te houden vergadering in te zenden. Onder deze verneem ik ook en wel voornamelijk dat door verscheidene commissien, zelfs door de zoodanige, van welke sommige leden al de takken der geneeskunde uitoefenen, die bedenkingen tegen de bestaande wet gemaakt hebben, waarvan ik boven gesproken heb.

In dien zelfden geest schrijft ook de heer ridder J. H. L. de Kirckhoff in zijne vlugtige bedenkingen over de uitoefening der geneeskunde, door Zijn Ed. den Koning aangeboden, en welke zich kenmerken door uitnemende onpartijdigheid, vrijmoedigheid en waarheidlievendheid, alle aandacht overwaardig zijn en ver verheven boven zeer partijdige en ongegronde tegenbedenkingen, misschien daarop gemaakt, door eenen, behoorende tot de klasse der amphibien, zoo als evengemelde heer dit met volkomen regt betitelt.

Ten gevolge van het voorstel der genoemde commissien is dan ook in de gehoudene vergadering besloten, dat de onderscheidene vakken der geneeskunde, ook in kleine steden en ten platten lande, door afzonderlijke personen zouden worden uitgeoefend; een besluit, dat die vergadering zeker tot eer verstrekt; ook kan ik in gemoede verklaren, niet te weten waartoe dit onderscheid noodig of nuttig is geweest.

Intusschen verneem ik, dat ook is voorgesteld om de geneesheeren en platte lands heelmeesters, die thans bestaan en zelf geneesmiddelen leveren, zulks zullen mogen blijven doen en *dus tegen beter weten aan, schandelijke misbruiken zullen blijven bestaan, die men voor erkend en bewezen houdt. Maar niet alleen dat men hierdoor het kwade helpt bevorderen, althans laat voortduren*, men berooft verscheidene kleine plaatsen er door van voorregten, die dezelve zeer lang gemist hebben, daar iedere plaats, zij zij groot of klein, dezelfde meest mogelijke volkomene geneeskundige hulp behoort te hebben; ook blijft men er door ontnemen een regt, dat den apothekers uitsluitend toekomt, hetgeen uit den aard der zaak duidelijk blijkt en hun veel te lang ontnomen is. Veel prijselijker zoude het zijn, dezen stand, die na zoo vele jaren als in verdrukking geleefd heeft, aan te moedigen, opdat ons vaderland ook zoude kunnen roemen, gelijk andere landen, op meer mannen als Stratingh, Mulder en Beets, die hun stand en de wetenschap tot eer zouden verstrekken.

Maar alle deze bedenkingen daargelaten, het laatste voorstel geeft aanleiding tot de meest mogelijke verwarring. B. v. op de plaats B. is de post van geneesheer vakant geworden; die zijne plaats vervullen zal, mag nu geene geneesmiddelen leveren, dewijl er een apotheker is of zich er nederzetten kan; intusschen is er op een uur afstands op eene andere plaats C . . . . . . een platte lands heelmeester, die te B . . . . . eenige praktijk heeft en geneesmiddelen mag leveren: zal die dan ook te B . . . . . . de practijk mogen blijven uitoefenen en geneesmiddelen leveren, om rede hij, vóór de nieuwe wet ingevoerd was, reeds te C . . . . . was? Op welke wijze zal dan de geneesheer, dikwijls belast met eene groote huishouding, een bestaan vinden?

Maar nog een ander voorbeeld zal ik bijbrengen. Op eene plaats zijn twee geneesheeren; de andere verlaat de plaats, een ander neemt de plaats in; waar moet nu die geneesheer zijne geneesmiddelen doen bereiden? Op zulk eene plaats zal zich ook niet gemakkelijk een apotheker plaatsen: wat blijft er nu voor dien geneesheer over? zelf een apotheekje oprigten is het eenigste middel.

Voldoet dit nu aan de wet? Voorzeker neen, en toch op deze en andere wijzen zal men als het ware met dezelve den gek scheren, even gelijk thans de platte lands heelmeesters doen en alles behandelen wat hun voorkomt, de zwaarste ziekten niet uitgezonderd, niettegenstaande de wet dit stellig verbiedt.

Naar mijn inzien, is het dus gebiedend noodzakelijk, als men verbeteren wil, zulks dadelijk te doen overal waar het uitvoerbaar is; binnen weinig tijds zal men de nietsbeduidende land-apotheekjes veranderd zien door volkomene wel ingerigte en fraaije apotheken, doordien ik mij verzekerd houde, dat verscheidene apothekers de steden zullen verlaten, waar zij naauwelijks hun dagelijksch brood kunnen verdienen, om op het land in de uitoefening van hunne kunst een behoorlijk bestaan te vinden; dit zoude dan ook dit voordeel hebben, dat hun schrikbarend getal in groote steden (zoo als de heer de Kirckhoff zich uitdrukt) zoude verminderen en daardoor als van zelven zoude ophouden die schadelijke en schandelijke speculatien, waarvan Zijn Ed. spreekt, en dat men dan, opdat niet op nieuw hun getal vermenigvuldige, derzelver getal bepale.

Dat dit laatste voorstel dus nadeelig, onregtvaardig en eene bron van verwarring zal zijn, blijkt duidelijk; waarom ik dan in het vast vertrouwen verkeer, dat aan zulke schandelijke misbruiken ten spoedigste paal en perk zal gesteld worden en dezelve geen geheelen leeftijd zullen blijven voortduren, daar men het in de magt heeft, thans alles, op eenige uitzonderingen na, op den zelfden voet te regelen; verder vertrouw ik ook, dat de nieuw in te voeren wet niet zoo veel tijd noodig zal hebben tot derzelver daarstelling, als de Belgische apotheek.

D.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 17den April 1711 overleed Josephus I, Keizer van *Oostenrijk*.

Den 17den dito 1742 behaalden de Pruissen eene roemrijke overwinning bij *Czaslau*.

Den 17den dito 1790 stierf de beroemde natuurkundige en staatsman Benjamin Franklin.

Den 18den dito 1594 had er door eene buitengewoon voordeelige vangst van den haring zulk eene zeldzame goedkoopte van dien visch te *Enkhuizen* plaats, dat men er de 200 voor 2 duiten kon bekomen.

Den 18den dito 1635 werd de wisselbank te *Rotterdam* opgerigt.

Den 18den dito 1666 had de vredes-onderteekening met den bisschop van *Munster* te *Kleef* plaats.

ARNHEM, den 18den April.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 17 Maart	2 El 0 Palm 0 Duim;	gewassen	0 D.,	gevallen	5 D.
Den 18 dito	2 El 1 Palm 0 Duim;	gewassen	10 D.,	gevallen	0 D.

Getrouwd:

C. O. KNOOPS
en
B. VAN HEES,
Weduwe van C. S. VAN GEUNS.

UBBERGEN,
den 16den April
1829.

NB. *Familie en Vrienden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te merken.*

Heden overleed alhier, de Wel Edele Gestrenge Heer *JAS-PER GANDERHEYDEN*, Burgemeester dezer Gemeente en lid van den hoogen Dijkstoel in *Boemelrewaard*, in den ouderdom van bijna vier en zeventig jaren.

ROSSEM, den 13den April 1829.

PROVINCIE *GELDERLAND*.
AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 8sten Mei 1829, des middags ten 12 ure, zal door Commissarissen der Negotiatie van den Straatweg van de *Grebbe* over *Arnhem* naar *Dieren* en van *Arnhem* naar *Apeldoorn*, ten overstaan van den Gouverneur der provincie *Gelderland*, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofd Ingenieur der provincie, aan het lokaal van het Gouvernement te *Arnhem*, worden aanbesteed:

1º. Het MAKEN der AARDEN BAAN of BEDDING tot den aanleg van eenen STRAATWEG van af het reeds bestraatte gedeelte des WEGS op den Gilgenberg onder *Arnhem*, tot aan de Steenstraat te *Apeldoorn*, met het MAKEN der noodige BRUGGEN en DUIKERS, en

2º. Het BESTRATEN van den gezegden Weg met de daartoe benoodigde LEVERANCIE van MOP-KLINKERS, beide in drie perceelen, bij de bestekken omschreven.

De aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

De bestekken, voor de Aarden baan en de Bestrating, elk afzonderlijk, zullen, boven en behalven aan het Lokaal van het Gouvernement te *Arnhem*, ter lezing liggen: te *Arnhem* in de Logementen *het Zwijnshoofd* en *de Zon*, en in het Koffijhuis bij de Weduwe PULSERS aldaar; te *Nijmegen* bij HOLTERMAN in den *den Rotterdamschen Postwagen;* te *Zutphen* bij WEENINK in *den Hollandschen Tuin* en bij BECK in *de Kroon;* te *Tiel* in *den Gouden Leeuw* en in *het Heeren Logement;* te *Doesborgh* bij TEN DYK in *het Heeren Logement;* te *Boemel* bij WEIJERS in het Koffijhuis aldaar; te *Culenborg* aan het Veer bij VAN HATTUM; te *Apeldoorn* bij TEN HOVE; te *Beekbergen* in de Herberg *den Smittenberg;* te *Voorst* bij PLANTEN in *den Beer;* te *Brummen* aan *het Kromhout;* te *Velp* bij BROUWER in *de Zwaan;* te *Dieren* in *de Kroon;* op *de Steeg* in *den Engel* bij SMEINK; te *Heerden* bij de Wed. GERRITSEN; te *Epe* bij BROUWER; te *Hattem* in *den Engel* en aan *het Katerveer* in het Veerhuis; te *Pannerden* bij VERWAIJEN aan het Veer en bij H. OTTEN, opzigter van den Waterstaat; te *Lobith* bij JANSSEN; te *Lent* bij de Wed. CRYNEN aan het Veer en bij CASTYN in *de Zwaan;* te *Huissen* bij AALBERS; te *Millingen* bij den Burgemeester RYMERS: te *Zevenaar* in *het Hof van Berlijn;* te *Bemmel* bij GORIS; te *Tuijl* bij Jufvrouw MURMANS; te *Heumen* aan den Molen; te *Grave* aan het Veer bij de Wed. VAN HAREN; te *Elburg* in *den Haas;* te *Hoevelaken* in *de Doornheg;* te *Harderwijk* in *het Wapen van Zutphen;* te *Nijkerk* bij H. VAN GREVEGOED, JR.; te *Barneveld* bij SCHUT; te *Voorthuizen* bij WILBRINK in *het Posthuis;* te *Amersfoort* in *den Boelen;* te *Utrecht* in *den Witten Engel;* te *Zwolle* in *het Munstersche Posthuis* en bij HELD buiten de Kamperpoort; te *Kampen* in *den Keulschen Dom* en in de Herberg voor de Brug; te *Wijhe* in *den Brabandschen Wagen;* te *Amerongen* bij VOS; aan de *Grebbe* bij DE RIDDER; te *Deventer* bij KONINGSVELD in *de Halve Maan* en in *de Moriaan*, alsmede aan de Herberg *de Dood;* te *Gorinchem* in *het Gorinchemsche Wapen;* te *Hardinxveld* in *de drie Snoeken;* te *Werkendam* in *'s Lands Welvaren;* te *Sliedrecht* in *de Zwaan;* te *Papendrecht* in het Regthuis; te *Vianen* in *het Zwijnshoofd* en te *Wageningen* bij RUTJES aan den Boom.

Zullende bovendien nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd Ingenieur *F. BEIJERINCK*, te *Arnhem*.

---

§ § § De DYKSTOEL van *WAGENINGEN* en *BENNEKOM* zal op Donderdag den 30sten April 1829, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *EVERT van de PEPPEL*, aan de Hoogstraat, te *Wageningen*, in het openbaar Aanbesteden: het BOUWEN van een HUIS en eene LOOTS, nabij de *Nude Poort* der stad *Wageningen*, met de daartoe benoodigde LEVERANTIEN, waarvan de Voorwaarden en Bestekken, op welke voorschreven Aanbesteding zal geschieden, van heden af ter lezing liggen bij *E. van de PEPPEL* voornoemd, terwijl drie dagen voor de Aanbesteding de noodige aanwijzing in loco zal geschieden, door en inmiddels nadere informatien te bekomen zijn bij den Heer Heemraad *F. J. BEEK*, te *Wageningen*.

Ter Ordonn. van den Dijkstoel
voornoemd,
W. MERKES,
Secretaris.

---

† † † PLAATSELYKE BESTUREN.

§ § Door vertrek vaceert aanstonds de betrekking van PLATTELANDS GENEES-, HEEL- en VROEDMEESTER in de volkrijke Gemeenten van *Zelhem* en het Ambt *Doetinchem* (Provincie *Gelderland*) aan welke betrekking behalve eene vrije Woning met een Tuin in het dorp *Zelhem*, een jaarlijksch Traktement van honderd vijftig gulden verbonden is. Zij, die daartoe mogten genegen zijn, en de gevorderde vereischtens hebben, worden verzocht zich daarover, mits met portvrije brieven of in persoon zoo spoedig doenlijk te adresseren aan de Burgemeesters van *Zelhem* en het Ambt *Doetinchem*.

---

† † † POSTERYEN.

§ Het Publiek wordt verwittigd, dat het POSTPAKET voor *Nijmegen* voortaan om 2½ uur des namiddags gesloten wordt, en dien ten gevolge de Brieven voor *Nijmegen* ten 2 ure in de Bus moeten zijn.

---

§ § § De Notaris Mr. *VAN HUGENPOTH*, te *Arnhem*, zal op Donderdag den 23sten April 1829, 's voormiddags precies om 9 uren, ten huize van *CORNELIS VAN EMBDEN*, te *Aerdt*, publiek aan de meestbiedenden, Erfhuiswijze verkoopen:

Een aanzienlijken BOEREN INBOEDEL, bestaande in allerhande HUISRAAD, als: KISTEN, KASTEN, STOELEN, TAFELS, BEDDEN met hun Toebehooren, SPIEGELS, SCHILDERYEN, KOPER-, TIN-, BLIK-, YZER-, GLAS- en AARDEWERK, STAL- en DEELGEREEDSCHAPPEN, PAARDENTUIGEN, eene aanzienlijke partij HOUT, HOOI en STROO, 2 LANGE en 1 KORTE KAR, 2 PLOEGEN en 2 EGGEN, 5 PAARDEN, 1 ROODVOS VEULEN, 11 MELKKOEIJEN, 11 OSSEN, 19 MALEN, 8 KALVEREN, 6 VARKENS, en hetgeen ten dage des verkoops meerder ten voorschijn zal worden gebragt.

---

† † † De Notaris *VON ROSENTHAL*, te *Velp*, zal op Donderdag den 23sten April 1829, des morgens ten 9 ure, ten sterfhuize van *HARMEN KLEINSTARINK*, aldaar, publiek erfhuiswijze verkoopen:

Eenen BURGER INBOEDEL, bestaande in eene VRIESCHE KLOK, KASTEN, KISTEN, TAFELS, STOELEN, BEDDEN, KOPER-, TIN-, BLIK-, YZER- en AARDEWERK; voorts TIMMERMANSHOUT, twee KOEIJEN en een KALF, MELK- en BOUWGEREEDSCHAPPEN en eene aanzienlijke hoeveelheid STROO.

Een en ander daags voor de Verkooping, van des morgens 9 tot 1 uur, te zien.

---

† † † Donderdag den 23sten April 1829 zal, ten huize van *A. PRINS*, op den Grooten Oord te *Arnhem*, worden verkocht: eene aanzienlijke partij BLOEM- en HEESTERGEWASSEN, waaronder RODODENDRUM, AZALIA, ORANJE BOOMEN, nieuwe soorten van GERANIUMS enz.

---

† † † Door toeval TE HUUR, om in de laatste helft van Mei te kunnen betrekken, wordende een LANDHUIS, ook voor Winterverblijf geschikt, bestaande uit een grooter en kleiner VERTREKKEN, KEUKEN, KELDER, STALLING enz., alsmede MOESTUINEN, reeds tegen het aanstaande Saizoen bepoot en bezaaid, veelbelovende VRUCHTBOOMEN, ALLEëN, uitgestrekte JAGT enz.; alles zeer aangenaam gelegen onder *Spankeren*, nabij *Dieren*. Informatie met gefrankeerde brieven te bekomen bij *BRINKHORST*, in *de Kroon*, te *Dieren*.

---

† † † Men vraagt met primo Augustus 1829, te *Utrecht*, een bekwamen APOTHEKERS BEDIENDE van een goed en zedig gedrag en van goede Attestatien voorzien.

Adres met gefrankeerde Brieven onder Letter N., bij den Boekhandelaar *S. ALTER*, in de Lijnmarkt.

SPECTACLE FEERIE.

Op verzoek van onderscheidene gezelschappen dezer stad, dewelke gaarne nogmaals dit Spectakel zouden willen bezigtigen, zal men nog TWEE VOORSTELLINGEN geven, dewelke op aanstaande Dingsdag en Woensdag zullen plaats hebben; zullende deze twee representatien de belangrijksten zijn, welke in dit Spectakel worden voorgesteld, onder anderen nog een stuk, eerst heden voltooid, hetgeen nog nimmer is vertoond.

NEDERLANDSCHE
STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.

Bepaling der afvaart, gedurende de maand
April 1829.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*:	§ Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:
Maandag 20 April 's morg. 4 ure	Zondag 19 April 's morg. 11 ure
Woensdag 22 April 's morg. 6 ure	Woensdag 22 April namidd. 3 ure
Donderdag 23 April 's morg. 6 ure	Vrijdag 24 April 's morg. 5 ure
Maandag 27 April 's morg. 7 ure	Zondag 26 April 's morg. 6 ure
Woensdag 29 April 's morg. 8 ure	Woensdag 29 April namidd. 3 ure
Donderdag 30 April 's morg. 9 ure	

Van *Nijmegen* naar *Keulen*:

Elken Maandag, des namiddags, op bepaalde uren, als bij Biljetten is bekend gemaakt.

» Donderdag, des morgens ten 4 ure.

Alle dagen varen de Stoombooten tusschen *Rotterdam* en *Antwerpen* vice versa, op bepaalde uren, zoo als bij biljetten is bekend gemaakt.

De verschillende uren van afvaart zijn gekozen, om het oponthoud aan de droogten te *Sliedrecht* voor te komen.

Men kan informatien bekomen bij de Agenten van voornoemde *Maatschappij*, de Heeren *VAALMAN* en *TRIEBELS*, te *Nijmegen*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.